

॥ నక్షత్ర సూక్తం ॥

త్రైతరీయ బ్రాహ్మణ, ఆష్టకం ౩, ప్రశ్న: ౧

త్రైతరీయ సంహితా, కాండం ౩, ప్రపాఠక: ౫, అను. ౧

ఓం ॥ అగ్ని॑ర్నః పా॑తు కృ॒త్తి॑కాః । నక్ష॑త్రం దే॒వమి॑ంద్రియం । ఇ॒దమా॑సాం వి॒చక్ష॑ణం । హ॒విరా॑సం
జు॒హోత॑న । య॒స్య భా॑న్తి ర॒శ్మయో॑ య॒స్య కే॒తవః॑ । య॒స్యేమా॑ వి॒శ్వా భు॑వనాని స॒ర్వా । స
కృ॒త్తికా॑భిర॒భి సం॑వసానః । అగ్ని॑ర్నో దే॒వః సు॒వితీ॑ ద॒ధాతు॑ ॥ ౧ ॥

ప్ర॒జాప॑తే రో॒హిణీ॑ వే॒తు ప॑త్నీ । వి॒శ్వరూ॑పా బృ॒హతీ॑ చి॒త్రభా॑నుః । సా నో॑ య॒జ్ఞస్య॑ సు॒వితీ॑ ద॒ధాతు॑ ।
య॒థా జీ॑వేమ శ॒రదః॑ స॒వీరాః॑ । రో॒హిణీ॑ దే॒వ్యుద॑గాత్పు॒రస్తాత్ । వి॒శ్వా రూ॑పాణి ప్ర॒తిమో॑దమానా ।
ప్ర॒జాప॑తిగ్ం హ॒విషా॑ వ॒ర్ధయ॑ంతీ । ప్రి॒యా దే॒వానా॑ముపయాతు య॒జ్ఞం ॥ ౨ ॥

సో॒మో రా॑జా మృ॒గశీ॑ర్షేణ ఆగ॒న్నే । శి॒వం నక్ష॑త్రం ప్రి॒యమ॑స్య ధా॒మ । ఆప్యా॑యమానో బ॒హుధా॑
జ॒సేమ॑ । రే॒తః ప్ర॒జాం య॑జమాసే దధాతు । య॒త్తే నక్ష॑త్రం మృ॒గశీ॑ర్షమస్తీ । ప్రి॒యగ్ం రా॑జన్
ప్రి॒యత॑మం ప్రి॒యాణాం॑ । త॒స్మై తే॑ సోమ హ॒విషా॑ విధేమ । శ॒న్న ఏ॒ధి ద్వి॒పదే॑ శం చతు॒ష్పదే॑ ॥ ౩ ॥

ఆ॒ర్తయా॑ రు॒ద్రః ప్ర॑థ॒మా న ఏ॒తి । శ్రే॒ష్ఠో దే॒వానాం॑ ప॒తిర॑ఘ్నియానాం । నక్ష॑త్రమ॒స్య హ॒విషా॑ విధేమ ।
మా నః॑ ప్ర॒జాగ్ం రీ॒రిష॑న్మోత వీ॒రాన్ । హే॒తీ రు॒ద్రస్య॑ ప॒రిణో॑ వృణక్తు । ఆ॒ర్తా నక్ష॑త్రం జు॒షతా॑గ్ం
హ॒విర్నః॑ । ప్ర॒ముంచ॑మానౌ దు॒రితా॑ని వి॒శ్వా । అ॒పాఘ॑శగ్ంసం నుద॒తామ॑రాతిం ॥ ౪ ॥

పు॒నర్నో॑ దే॒వది॑తిః స్పృ॒ణోతు॑ । పు॒నర్వ॑సూ నః పు॒నరే॑తాం య॒జ్ఞం । పు॒నర్నో॑ దే॒వా అ॒భియ॑ంతు స॒ర్వే ।
పు॒నః పు॒నర్వో॑ హ॒విషా॑ య॒జామః॑ । ఏ॒వా న దే॒వ్యది॑తిర॒నర్వా॑ । వి॒శ్వస్య॑ భ॒ర్తృ జ॑గతః ప్ర॒తిష్ఠా॑ ।
పు॒నర్వ॑సూ హ॒విషా॑ వ॒ర్ధయ॑ంతీ । ప్రి॒యం దే॒వానా॑మప్యేతు పా॒థః ॥ ౫ ॥

బృహస్పతిః ప్రథమం జాయమానః | తిష్యం నక్షత్రమభి సంబభూవ | శ్రేష్ఠో దేవానాం పృతనాసు జిష్ణుః
 | దిశోఽను సర్వా అభయం నో అస్తు | తిష్యః పురస్తాదుత మధ్యతో నః | బృహస్పతిర్నః పరిపాతు
 పశ్చాత్ | బాధేతాం ద్వేషో అభయం కృణుతాం | సువీర్యస్య పతయః స్యామ || ౬ ||

ఇదగ్ం సర్వేభ్యో హవిరస్తు జుష్టం | ఆశ్రేషా యేషామనుయంతి చేతః | యే అంతరిక్షం పృథివీం
 క్షీయంతి | తే నః సర్పాసో హవమాగమిష్యాః | యే రోచనే సూర్యస్యాపి సర్పాః | యే దివం దేవీమను
 సంచరంతి | యేషామాశ్రేషా అనుయంతి కామం | తేభ్యః సర్వేభ్యో మధుమజ్జహోమి || ౭ ||

ఉపహూతాః పితరో యే మఘాసు | మనోజవసః సుకృతః సుకృత్యాః | తే నో నక్షత్రే హవమాగమిష్యాః
 | స్వధాభిర్యజ్ఞం ప్రయతం జుషంతాం | యే అగ్నిదగ్ధా యేఽనగ్నిదగ్ధాః | యేఽముల్లోకం పితరః
 క్షీయంతి | యాగ్శ్చ విద్యుయాగ్ం ఉ చ న ప్రవిద్యు | మఘాసు యజ్ఞగ్ం సుకృతం జుషంతాం || ౮ ||

గవాం పతిః ఫల్గునీనామసి త్వం | తదర్యమన్ వరుణమిత్ర చారు | తం త్వా వయగ్ం సనితారగ్ం
 సనీనాం | జీవా జీవంతముప సంవిశేమ | యేనేమా విశ్వా భువనాని సంజితా | యస్య దేవా అను
 సంయంతి చేతః | అర్యమా రాజాఽజరస్తు విష్మాన్ | ఫల్గునీనామృషభో రోరవీతి || ౯ ||

శ్రేష్ఠో దేవానాం భగవో భగాసి | తత్త్వా విదుః ఫలుగునీస్తస్య విత్తాత్ | అస్మభ్యం క్షత్రమజరగ్ం
 సువీర్యం | గోమదశ్వవదుప సన్నుదేహ | భగో హ దాతా భగ ఇతృదాతా | భగో దేవీః ఫల్గునీరావివేశ
 | భగస్యేత్తం ప్రసవం గమేమ | యత్ర దేపైః సథమాదం మదేమ || ౧౦ ||

ఆయాతు దేవః సవితోపయాతు | హిరణ్యయేన సువృతా రథేన | వహన్, హస్తగ్ం సుభగం
 విద్యునాపసం | ప్రయచ్ఛంతం పపురిం పుణ్యమచ్ఛ | హస్తః ప్రయచ్ఛ త్వమృతం వసీయః | దక్షిణీన
 ప్రతిగృభ్ణీమ ఏనత్ | దాతారమద్య సవితా విదేయ | యో నో హస్తాయ ప్రసువాతి యజ్ఞం || ౧౧ ||

త్వష్టా నక్షత్రమభ్యేతి చిత్రాం । సుభగ్ం ససంయువతిగ్ం రోచమానాం ।
 నివేశయన్నమృతాన్మర్త్యాగ్ంశ్చ । రూపాణి పిగ్ంశన్ భువనాని విశ్వా । తన్నస్తవ్ష్టా తదు చిత్రా
 విచష్టాం । తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యం । తన్నః ప్రజాం వీరవతీగ్ం సనోతు । గోభీర్షో అశ్వైః
 సమనక్తు యజ్ఞం ॥ ౧౨ ॥

వాయుర్నక్షత్రమభ్యేతి నిష్ట్యాం । తిగ్మశృగ్ం వృషభో రోరువాణః । సమీరయన్ భువనా మాతరిశ్వా ।
 అప ద్వేషాగ్ంసి నుదతామరాతీః । తన్నో వాయుస్తదు నిష్ట్యా శ్రుణోతు । తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు
 మహ్యం । తన్నో దేవాసో అనుజానంతు కామం । యథా తరేమ దురితాని విశ్వా ॥ ౧౩ ॥

దూరమస్మచ్ఛత్రవో యంతు భీతాః । తదింద్రాగ్ని కృణుతాం తద్విశాఖే । తన్నో దేవా అనుమదంతు
 యజ్ఞం । పశ్చాత్ పురస్తాదభయన్నో అస్తు । నక్షత్రాణామధిపత్నీ విశాఖే । శ్రేష్ఠావింద్రాగ్ని భువనస్య
 గోపా । విషాచః శత్రూనపబాధమానౌ । అప క్షుధం నుదతామరాతిం ॥ ౧౪ ॥

పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తాత్ । ఉన్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ । తస్యా దేవా అధి సంవసంతః ।
 ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయంతాం । పృథ్వీ సువర్పా యువతిః సజోషాః ।
 పౌర్ణమాస్యదగాచ్ఛోభమానా । ఆప్యాయయంతీ దురితాని విశ్వా । ఉరు దుహం యజమానాయ
 యజ్ఞం ॥ ౧౫ ॥

ఋధ్యాస్మ హప్యైర్నమసోపసద్య । మిత్రం దేవం మిత్రధేయం నో అస్తు । అనూరాధాన్ హవిషా
 వర్ధయంతః । శతం జీవేమ శరదః సవీరాః । చిత్రం నక్షత్రముదగాత్పురస్తాత్ । అనూరాధాస ఇతి
 యద్వదంతి । తస్మిత్ర ఏతి పథిభిర్దేవయానైః । హిరణ్యయై-ర్వితతై-రంతరిక్షే ॥ ౧౬ ॥

ఇంద్రో జ్యేష్ఠామను నక్షత్రమేతి । యస్మిన్ వృత్రం వృత్ర తూర్యే తతార । తస్మిన్స్వయ-మమృతం
 దుహానాః । క్షుధంతరేమ దురితిం దురిష్టిం । పురందరాయ వృషభాయ ధృష్ణవే । అషాఢాయ

సహమానాయ మీ॒థుషే॑ । ఇంద్రాయ॑ జ్యేష్ఠా మధు॑మద్దుహా॑నా । ఊ॒రుం కృ॑ణోతు॒ యజ॑మానాయ
లోకమ్ ॥ ౧౭ ॥

మూ॒లం ప్ర॒జాం వీ॒రవ॑తీం విదే॒య । పరా॑చ్యేతు నిర్బు॒తిః పరా॑చా । గో॒భిర్నక్ష॑త్రం పశు॒భిః సమ॑క్తమ్ ।
అహ॑ర్భూయాద్యజమానాయ మ॒హ్యం । అహ॑ర్నో అద్య సు॒వితే॑ దధాతు । మూ॒లం నక్ష॑త్రమితి
యద్వదంతి । పరా॑చీం వాచా నిర్బు॒తిం నుదా॑మి । శివం ప్ర॒జాయై॑ శివమస్తు మ॒హ్యం ॥ ౧౮ ॥

యా ది॒వ్యా ఆపః॑ పయసా సంబ॒భూవుః । యా అ॒తరి॑క్ష ఉ॒త పార్థి॑వీ॒ర్యాః । యాసా॑-మషా॒ఢా
అను॑యంతి కా॒మం । తా న ఆపః॑ శగ్గ్ స్తోనా భవంతు । యాశ్చ కూ॒ప్యా యాశ్చ
నా॒ద్యాస్సము॒ద్రియాః॑ । యాశ్చ వైశంతీ॒రుత ప్రా॑సచీ॒ర్యాః । యాసా॑మషా॒ఢా మధు॑ భక్షయంతి । తా న
ఆపః॑ శగ్గ్ స్తోనా భవంతు ॥ ౧౯ ॥

తన్నో॑ విశ్వే ఉప శ్రుణ్వంతు దే॒వాః । తద॑షా॒ఢా అభి॑సం॒యంతు॒ యజ్ఞం । తన్నక్ష॑త్రం ప్రథ॒తాం పశు॑భ్యః ।
। కృ॒షిర్వృ॑ష్టి-ర్యజమానాయ కల్పతాం । శుభ్రాః కన్యా యువతయః సుపేశసః । కర్మకృతః సుకృతో
వీ॒ర్యావ॑తీః । విశ్వాన్ దే॒వాన్, హవి॑షా వర్ధయంతీః । అషా॒ఢాః కామ॑ముపయాంతు యజ్ఞం ॥ ౨౦ ॥

యస్మిన్ బ్రహ్మిభ్యజయత్సర్వమేతత్ । అముంచ లోక-మిదముచ సర్వం । తన్నో నక్షత్ర-
మభిజిద్విజిత్య । శ్రియం దధాత్వహృణీయమానం । ఉభౌ లోకౌ బ్రహ్మణా సంజితేమౌ । తన్నో
నక్షత్రమభిజిద్విచష్టాం । తస్మిన్స్వయం పుతనాః సంజయేమ । తన్నో దేవాసో అనుజానంతు కామం ॥
౨౧ ॥

శ్రుణ్వంతి శ్రోణా-మమృతస్య గోపాం । పుణ్యామస్యా ఉపశ్రుణోమి వాచం । మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీ-
మజూర్యాం । ప్రతీచీ మేనాగ్ం హవిషా యజామః । త్రేధా విష్ణు-రురుగాయా విచక్రమే । మహీం దివం
పుథివీ-మంతరిక్షం । తచ్చోణైతిశ్రవ-ఇచ్ఛమానా । పుణ్యగ్గ్ శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ ॥ ౨౨ ॥

అష్టా దే॒వా వ॑స॒వః సో॒మ్యా॑సః । చ॒తస్త్రి॑ దే॒వీ-ర॑జ॒రాః శ్ర॒విష్టాః॑ । తే॒ య॒జ్ఞం పా॑ంతు ర॒జసః॑ ప॒రస్తా॑త్ ।
 సం॒వత్స॑రీణ-మ॒మృత॑గ్గ్ స్వ॒స్తి । య॒జ్ఞం నః పా॑ంతు వ॒సవః॑ పు॒రస్తా॑త్ । దక్షి॒ణతో॑భి॒యంతు॑ శ్ర॒విష్టాః॑
 । పు॒ణ్యన్వక్ష॑త్ర॒మభి॑ సం॒విశా॑మ । మా నో॒ అరా॑తి-ర॒ఘశ॑గ్ంసా॒గన్ ॥ ౨౩ ॥

క్ష॒త్రస్య॑ రా॒జా వ॑రుణోఽధి॒రాజః॑ । నక్ష॑త్రాణాగ్ం శ॒తభి॑షగ్వ॒సిష్ఠః॑ । తౌ దే॒వేభ్యః॑ కృ॒ణుతో దీ॒ర్ఘమా॑యుః ।
 శ॒తగ్ం స॒హస్రా॑ భేష॒జాని॑ ధ॒తృః । య॒జ్ఞన్వో రా॒జా వ॑రుణ ఉ॒పయా॑తు । తన్నో॒ విశ్వే॑ అభి సం॒యంతు॑
 దే॒వాః । తన్నో॒ నక్ష॑త్రగ్ం శ॒తభి॑షగ్జ్షాణామ్ । దీ॒ర్ఘమా॑యుః ప్ర॒తిర॑ద్భేష॒జాని ॥ ౨౪ ॥

అ॒జ ఏ॒కపా॑దుద॒గాత్పు॑రస్తాత్ । వి॒శ్వా భూ॑తాని ప్ర॒తిమో॑దమానః । తస్య॑ దే॒వాః ప్ర॒సవం॑ యంతి స॒ర్వే ।
 ప్రో॒ష్ఠప॑దాసో అమృ॒తస్య॑ గో॒పాః । వి॒భ్రాజ॑మానః సమి॒ధాన॑ ఉ॒గ్రః । ఆ॒ంతరి॑క్షమరుహదగంద్యామ్ ।
 తగ్ం సూ॒ర్యం దే॒వ-మ॒జమే॑కపాదం । ప్రో॒ష్ఠప॑దాసో అను॒యంతి॑ స॒ర్వే ॥ ౨౫ ॥

అహి॑ర్బుధ్నియః ప్రథ॒మా న ఏ॒తి । శ్రే॒ష్ఠో దే॒వానా॑ము॒త మా॑నుషాణామ్ । తం బ్రా॒హ్మణాః॑ సో॒మపాః॑
 సో॒మ్యాసః॑ । ప్రో॒ష్ఠప॑దాసో అభి॒రక్ష॑ంతి స॒ర్వే । చ॒త్వార॑ ఏ॒కమ॑భి కర్మ దే॒వాః । ప్రో॒ష్ఠప॑దా స ఇ॒తి యాన్,॑
 వ॒దంతి॑ । తే బు॒ద్ధియం॑ పరిషద్యగ్గ్ స్తు॒వంతః॑ । అహి॑గ్ం రక్ష॑ంతి నమసో॒పస॑ద్య ॥ ౨౬ ॥

పూ॒షా రే॒వత్య॑స్వేతి పంథాం । పు॒ష్టిప॑తీ పశుపా వా॒జబ॑స్త్వై । ఇ॒మాని॑ హ॒వ్యా ప్ర॑యతా జుషాణా ।
 సు॒గైర్వో॒ యా సై॑రుపయాతాం య॒జ్ఞం । క్షు॒ద్రాన్ ప॒శూన్ రక్ష॑తు రే॒వతీ॑ నః । గా॒వో నో॒ అశ్వా॑గ్ం అస్వే॒తు
 పూ॒షా । అన్న॑గ్ం రక్ష॑ంతౌ బహు॒ధా వి॑రూపం । వా॒జగ్ం స॒నుతాం॑ య॒జమా॑నాయ య॒జ్ఞం ॥ ౨౭ ॥

తద॒శ్యేనా॑వశ్వయుజోపయాతాం । శు॒భం గ॑మిష్యో సు॒యమే॑భిరశ్వైః । స్వం నక్ష॑త్రగ్ం హ॒విషా॑ య॒జంతౌ
 । మ॒ధ్వా సం॑పు॒క్తౌ య॑జుషా సమ॒క్తౌ । యౌ దే॒వానాం॑ భిష॒జౌ హ॑వ్యవాహౌ । విశ్వ॑స్య దూ॒తా-

వ॒మృ॑త॒స్య గో॒పా॑ । తో॒ నక్ష॑త్రం॒ జుజు॒షాణో॑ ప॒యాతా॑మ్ । న॒మోఽశ్వి॑భ్యామ్ కృ॒ణుమోఽశ్వ॑యుగ్భ్యామ్ ॥ ౨౮ ॥

అప॑ పా॒ప్మానం॑ భ॒రణీ॑ర్భ॒రంతు॑ । తద్య॑మో రా॒జా భ॑గ॒వాన్, వి॑చ॒ష్టామ్ । లో॒కస్య॑ రా॒జా మ॒హతో॑ మ॒హాన్, హి॑ । సు॒గం నః॑ ప॒న్తామ॑భ॒యం కృ॑ణోతు । య॒స్మిన్నక్ష॑త్రే॒ యమ॑ ఏ॒తి రా॒జా । య॒స్మిన్నేన॑-
మ॒భ్యషి॑ంచంత దే॒వాః । తద॑స్య చి॒త్రగ్ం హ॒విషా॑ య॒జామ॑ । అప॑ పా॒ప్మానం॑ భ॒రణీ॑ర్భ॒రంతు॑ ॥ ౨౯ ॥

ని॒వేశ॑నీ॒ సంగ॑మనీ॒ వసూ॑నామ్ వి॒శ్వా రూ॒పాణి॑ వ॒సూన్యావేశ॑యంతీ । సహస్ర॑-పో॒షగ్ం సు॒భగా॑ ర॒రాణా॑
సా న ఆ॒గన్వ॑ర్పసా సంవిదానా । యత్యే దే॒వా అద॑ధుర్భాగధే॒యమ॑మావాస్యే॒ సవ॑సంతో మ॒హిత్వా॑ । సా
నో య॒జ్ఞం పి॑ప్పహి విశ్వ॒వారే॑ ర॒యిన్నో ధే॑హి సు॒భగే॑ సువీ॒రమ్ ॥ ౩౦ ॥

ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః ॥